

Planprogram

Felles planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel mot 2040, inkludert kommunedelplan Alvdal tettsted, med varsel om planoppstart.

Fastsatt av kommunestyret 23.10.2025 i sak 65/25.

Revidert planprogram fastsatt av kommunestyret xx.xx.2026 i sak xx/26.

Sist revidert 16.12.2025

Alvdal
kommune

Innhold

1. Planprosessen	2
2. Rammene rundt planarbeidet	5
3. Vi skal oppdatere kommuneplanen og styrke den som styringsverktøy	8
4. Hvilke temaer skal vi jobbe med i planarbeidet?	11
5. Behov for utredninger og analyser	15

1. Planprosessen

Alvdal kommune har gjennom vedtatt planstrategi for perioden 2024-2027 besluttet å revidere kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, fordi planene ikke dekker alle relevante tema og til dels er utdaterte.

I tillegg har kommunen vedtatt å inkludere kommunedelplan for Alvdal tettsted i arbeidet med arealdelen. Arealet som omfattes av kommunedelplanen tas med inn i planprosessen med arealdelen, slik at det blir én felles prosess, og ikke en separat planprosess for kommunedelplanen.

Målet for planarbeidet er å utarbeide et effektivt og tydelig styringsverktøy for den videre utviklingen i kommunen.

I arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel skal kommunen involvere innbyggere, grunneiere, næringsliv, frivillighet, lag og foreninger. En av de viktigste oppgavene i planarbeidet er å balansere ulike interesser når det gjelder prioriteringer i utviklingen og vern og bruk av arealer.

Det er et mål at planprosessen skal bidra til bred forståelse av de valg og prioriteringer som er gjort i planene.

Planprogram – en oppskrift for planprosessen

Dette planprogrammet gir oversikt over planprosessen for revisjonen av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel for Alvdal kommune.

Planprogrammet beskriver hvordan planarbeidet skal gjøres, hvordan du kan medvirke og hvilke utredninger som skal gjennomføres som en del av planarbeidet.

Planprogrammet gir også en oversikt over hvilke temaer vi skal jobbe med i planarbeidet og hvilke oppgaver som er prioritert for arbeidet med samfunnsdelen og arealdelen.

Slik kan du medvirke

Vi legger opp til en involverende planprosess, fordi den beste kommuneplanen for Alvdal utvikler vi sammen. Vi vil derfor invitere til ulike arbeidsverksteder og innspillsmøter underveis i prosessen, i tillegg til at det blir mulig å komme med skriftlige innspill i høringsperiodene og innspill om endring av arealbruk til arealdelen.

For å sikre et bredt spekter av innspill og tilrettelegge for at alle kan medvirke, vil vi også legge til rette for andre måter å bidra på for de som har behov for det.

Vi legger opp til følgende medvirkningsaktiviteter og muligheter for å gi innspill til planarbeidet:

Skriftlige innspill i oppstartsperioden og høring av planprogrammet

I oppstartsperioden blir oppstart av planarbeidet varslet, og planprogrammet blir sendt ut på høring. Da kan du gi skriftlige innspill til planarbeidet og planprogrammet innen høringsfristen.

Arbeidsverksteder

Vi legger opp til tematiske arbeidsverksteder, hvor alle får muligheten til å delta.

Vi vil gjennomføre egne medvirkningsaktiviteter for barn og unge, for frivilligheten (lag og foreninger) og for næringslivet.

Innspillsmøter og dialogmøter

Det vil være aktuelt å arrangere innspillsmøter i grendene og dialogmøter med interessegrupper ved behov og ønske, for arbeidet med arealdelen.

Skriftlige innspill om endringer av arealbruk

Til arbeidet med arealdelen kan du gi skriftlige innspill til områder som du mener bør få en ny arealbruk. Innspillene vil bli vurdert i lys av arealstrategien i samfunnsdelen.

Skriftlige innspill i høringsperiodene (offentlig ettersyn) for planforslagene

For både samfunnsdelen og arealdelen blir det offentlig ettersyn med høring av planforslaget. I høringsperioden kan du komme med skriftlige innspill til planforslagene.

I høringsperiodene vil det arrangeres åpent plankontor hvor det er mulighet til å stille spørsmål til administrasjonen og få veiledning til å skrive innspill til planforslaget.

Gjennomføring av planarbeidet

Formannskapet er styringsgruppe for planarbeidet og kommunestyret involveres gjennom tematiske arbeidsverksteder. Administrativt er planarbeidet organisert med ei prosjektgruppe ledet av kommunedirektøren og ei arbeidsgruppe som har ansvaret for den praktiske gjennomføringen av planarbeidet. Ei referansegruppe med tverrfaglig representasjon fra kommuneadministrasjonen bistår arbeidsgruppa.

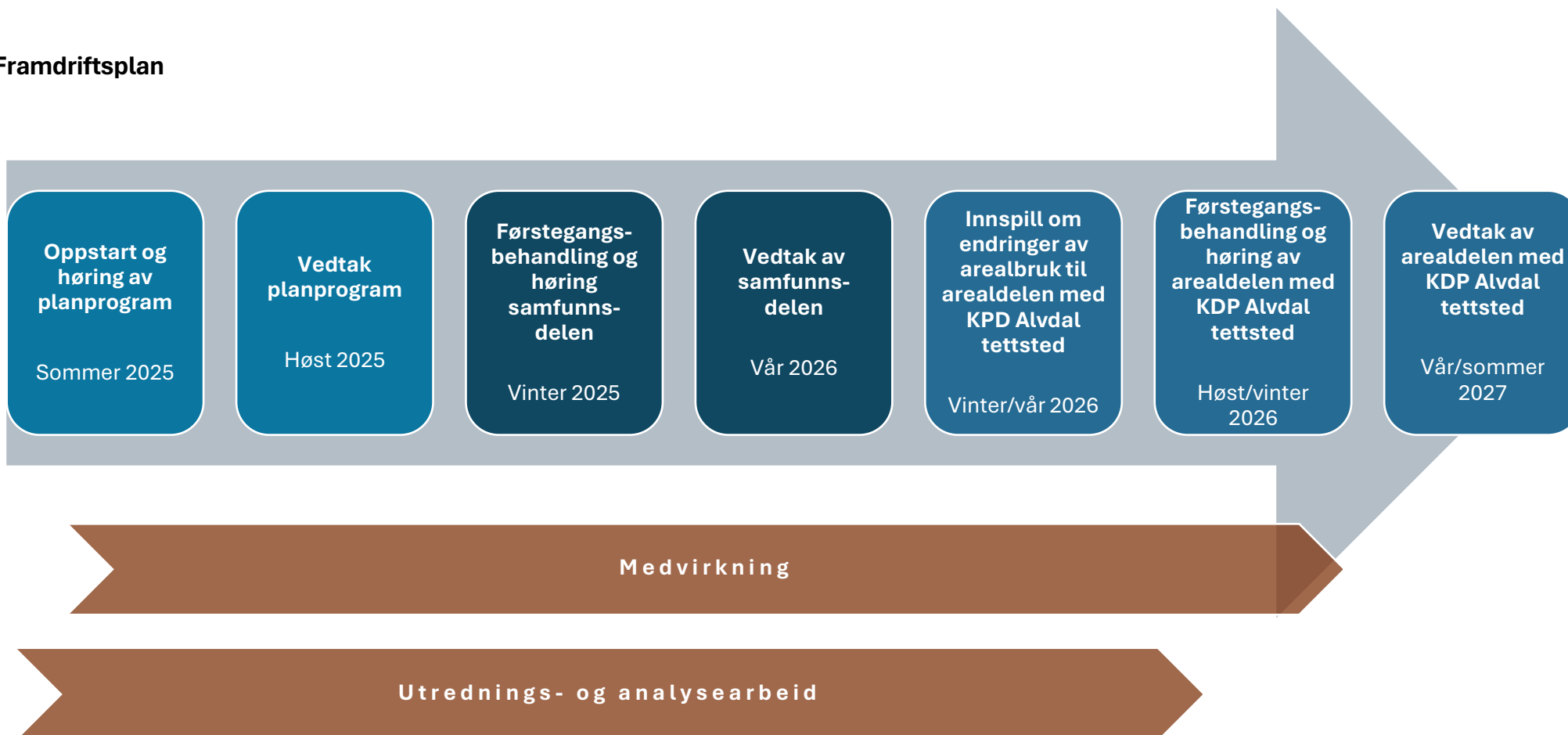
Når skal alt være ferdig

Arbeidet med samfunnsdelen vil starte sommeren 2025, med mål om at planen vedtas våren 2026. Arbeidet med arealdelen starter høsten 2025, med periode for innspill om endringer i arealbruk tidlig i 2026. Målet er å

vedta arealdelen, inkludert kommunedelplan for Alvdal tettsted, før sommeren 2027.

Framdriften kan påvirkes av ny kunnskap og innspill fra regionale og statlige myndigheter og andre interessenter underveis i planprosessen.

Framdriftsplan

2. Rammene rundt planarbeidet

FNs bærekraftsmål og nasjonale forventninger

De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging (2023-2027) bygger på FNs 17 bærekraftsmål.

Samordning og samarbeid i planleggingen: For å styre samfunnsutviklingen trenger vi effektive, involverende og kunnskapsbaserte planprosesser, samt oppdaterte planer.

Trygge og inkluderende lokalsamfunn: Lokalsamfunn skal bidra til bedre folkehelse ved å ha et mangfoldig tilbud av arbeidsplasser, kulturtilbud, servicetilbud og tjenester, et variert botilbud for folk i ulike livssituasjoner og gjennom god fysisk utforming med møteplasser.

Velferd og bærekraftig verdiskaping: Potensialet for utvikling innen fangst og lagring av karbon, fornybar energi, energigjenvinning, hydrogen, batterier, grønn landtransport, prosessindustri, skog- og trenæring og sirkulær økonomi må utnyttes. God tilgang på ren og fornybar kraft vil i framtiden være viktig for å nå klima- og næringspolitiske mål. Kompetanse, arbeidskraft og god infrastruktur er også avgjørende.

Natur- og kulturbaserte næringer som landbruk, skogbruk og reiseliv er viktig for verdiskaping og arbeidsplasser, og krever langsiktig og forutsigbar planlegging. Kommunen skal sørge for at næringsutviklingen tar hensyn til klima i endring og sikre at omfang og lokalisering av utbygging og tilrettelegging for aktiviteter og

ferdsel tar hensyn til naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø, landbruk og opplevelseskvaliteter.

Klima, natur og miljø for framtida: For å redusere klimagassutslipp, øke karbonbinding, redusere tapet av naturmangfold, styrke friluftsinteresser og ivareta kulturmiljø og vassdrag er det viktig med helhetlig arealplanlegging og arealeffektive løsninger som minimerer nedbygging av natur.

Samfunnssikkerhet og beredskap: Samfunnsutviklingen må ta høyde for økt risiko for naturfarer som følge av klimaendringer, samt sikre tilgang på dyrka jord og rent drikkevann. Risiko- og sårbarhetsanalyser og tverrfaglig, helhetlig samfunnsplanlegging er viktige virkemidler.

Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

Retningslinjene (2025) skal sikre samordnet og bærekraftig bolig-, areal- og transportplanlegging og effektive planprosesser. Kommunal planlegging er sentralt for å oppnå bærekraftsmålene og forpliktelsene Norge har innen natur, klima og miljø.

Planleggingen skal bidra til utvikling av attraktive og levedyktige lokalsamfunn og fremme verdiskaping, næringsutvikling, miljø og livskvalitet. Den skal også bidra til å redusere klimagassutslipp, tilpasse samfunnet til klimaendringer, bevare kulturmiljø og naturmangfold og redusere tapet av dyrket mark, natur-, villrein- og friluftsområder, samt karbonrike arealer.

Stedstilpasning og arkitektonisk kvalitet skal vektlegges. Før nye utbyggingsområder avsettes og tas i bruk, bør potensialet for

fortetting og transformasjon i eksisterende bolig-, fritidsbolig- og næringsområder utnyttes. Planleggingen skal ta hensyn til nærings- og industrivirksoverheters arealbehov, samfunnets behov for verdiskaping, nyttiggjøring av eksisterende infrastruktur og sikre god framkommelighet for godstransport.

Statlige planretningslinjer for klima og energibruk

Retningslinjene (2024) skal bidra til reduksjon av klimagassutslipp gjennom arealbruk og styrke klimatilpasning i planleggingen for å gjøre samfunnet mer robust mot klimaendringer.

Kommunen skal integrere klima- og energihensyn i alle planprosesser. Videre skal kommunen vurdere klimaeffekter av arealbruksendringer, legge til rette for fortetting og transformasjon i bebygde områder og planlegge for redusert transportbehov, energibruk og arealforbruk.

I arealplanlegging skal klimarisiko kartlegges og hensyntas, slik at utbygging i utsatte områder unngås. Naturbaserte løsninger og blågrønne strukturer skal brukes for klimatilpasning, overvannshåndtering og karbonopptak.

Det skal tilrettelegges for energisystemer med lavt utslipp og løsninger for lokal energiproduksjon skal fremmes. Kommunen, regionale og statlige myndigheter skal samarbeide for å sikre helhetlig planlegging og innbyggere og næringsliv skal involveres i utvikling og gjennomføring av klima- og energiltak.

Regionale føringer

Innlandsstrategien 2024-2027: Vi må omstille oss og tilpasse oss til de store samfunnsendringene. Arbeidskraft og kompetanse, attraktivitet og bolyst, gode transportårer, bærekraftig kraftforsyning, samfunnssikkerhet og helhetlig arealforvaltning er viktig for å få til dette.

Regional plan for klima, energi og miljø: Målet er å redusere klimagassutslippene med 55% innen 2030, øke energi-effektivisering og fornybarandelen til minst 80%, samt minimere nedbygging av naturområder og stanse tapet av viktige arter.

Regional plan for det inkluderende Innlandet: Planen har fokus på kompetanse og livslang læring, arbeidsplassutvikling, samt utvikling av lokalsamfunn med møteplasser og kultur. Virkemidlene er blant annet å få flere til å delta i arbeidslivet og å utvikle et variert boligtilbud.

Regional plan for samfunnssikkerhet: Planen adresserer risikoer som naturfare, matproduksjon, smittevern, digital infrastruktur, og samfunnssikkerhet. Økt kompetanse om samfunnssikkerhet og robust energiforsyning er viktig for å håndtere risikoene.

Øvrige regionale planer: Disse inkluderer regionale planer for Dovrefjell og for Rondane-Sølnkletten, planer for arealbruk, vannforvaltning, kultur, vern av kulturminner, samferdsel, og samfunns- og næringsutvikling, kvalitetsnormer for villrein i Knutshø og Sølnkletten villreinområder, sti- og løypeplan for Sølnkletten villreinområde

Kommunale føringer

Interkommunal kommunedelplan for klima og energi, «Bærekraftige kommuner i en grønn region» 2023

Planen vektlegger at naturen er viktig for fastboende og tilreisende. Planlegging og gjennomføring av klimatiltak krever samspill mellom klimagassutslipp, klimatilpasning, naturmangfold og energiomstilling, slik at tiltak innenfor et område ikke skader eller svekker et annet.

Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer 2025

Planen gir kunnskap om fortida og avklarer hvilke kulturminner som kommunen vil ta vare på i framtida. Kommunedelplanens strategier og tiltak må forankres i kommuneplanens arealdel.

Regional nærings- og energistrategi

Kommunen samarbeider med Folldal, Rendalen, Tynset, Tolga og Os om utarbeidelse av en regional nærings- og energistrategi. Strategien er per d.d. ikke ferdig utarbeidet, men vil være en del av rammene for arbeidet med kommuneplanen når den er ferdig.

3. Vi skal oppdatere kommuneplanen og styrke den som styringsverktøy

Kommuneplanen er Alvdal kommunes øverste styringsverktøy og består av en samfunnsdel og en arealdel.

Kommunen har behov for å revidere både samfunnsdelen, arealdelen og kommunedelplan for Alvdal tettsted. Målet er at kommuneplanen blir et tydeligere og mer effektivt styringsverktøy for samfunnsutviklingen de neste 12 årene.

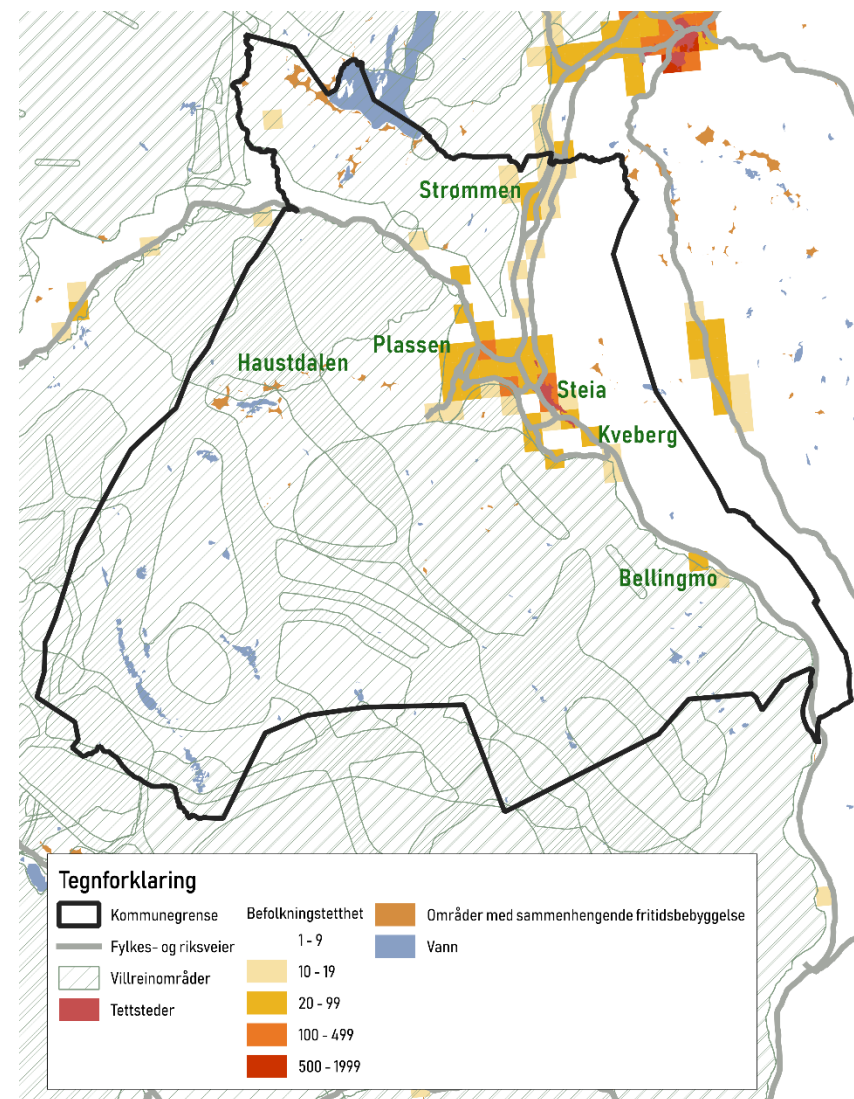
Arbeidet med planene vil pågå parallelt, men slik at samfunnsdelen med arealstrategi legges fram og vedtas før arealdelen legges fram til behandling.

Alvdal midt i verda

Kommuneplanen bestemmer retningen på utviklings- og planarbeidet i kommunen. Alvdal blir påvirket av de store samfunnsendringene, og omstilling og tilpasning til disse er en viktige ramme for planarbeidet.

Alvdal ligger gunstig til langs rv. 3 og har mange kvaliteter – natur, industri, kultur og landbruk. Det gjør kommunen attraktiv sett utenfra, samtidig som det fører til at kommunen blir påvirket av både regionale, nasjonale og globale trender og hendelser.

Planene skal gi grunnlag for at Alvdal kan fortsette å utvikle seg som en levedyktig og attraktiv kommune midt i verda.

Kartet viser hovedveiene og befolkningsfordelingen i Alvdal kommune, sammen med skravering for villreinområdene i kommunen. Til sammen gir de en oversikt over hovedelementene i arealbruken i kommunen.

Samfunnsdelen

Samfunnsdelen tar stilling til kommunens langsiktige utfordringer. Planen omfatter både kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Planen skal gjøre Alvdalsamfunnet bedre rustet til å møte samfunnsendringer innenfor blant annet klimautfordringer, energibehov, digital utvikling, befolkningsutvikling, krig og beredskap.

I planarbeidet skal vi komme fram til satsingsområder, mål og strategier for samfunnsutviklingen i Alvdal, basert på felles visjon og verdier. Vi vil bygge videre på det som er et godt grunnlag fra gjeldende kommuneplan, og revidere planen med utgangspunkt i oppdatert kunnskap om lokale, regionale og nasjonale forhold og nye lov- og forskriftskrav.

For at samfunnsdelen skal være politisk og administrativt relevant som styringsverktøy bør den være mål- og handlingsrettet, og peke ut noen prioriterte satsingsområder. Samfunnsdelen skal ikke være en uttømmende liste over kommunens oppgaver, men et overordnet dokument som gir retning for kommunens arbeid de neste 12 årene. Detaljert oppfølging av mål og strategier gjøres gjennom tematiske strategiske planer og arealplaner for de ulike områdene.

Arealstrategien

Samfunnsdelen har en overordnet arealstrategi, som gir strategiske rammer for prioriteringene av bruk og vern av arealene i kommunen i arealdelen. Arealstrategien skal vise koblingen mellom ønsket samfunnsutvikling og den overordnede arealbruken i kommunen.

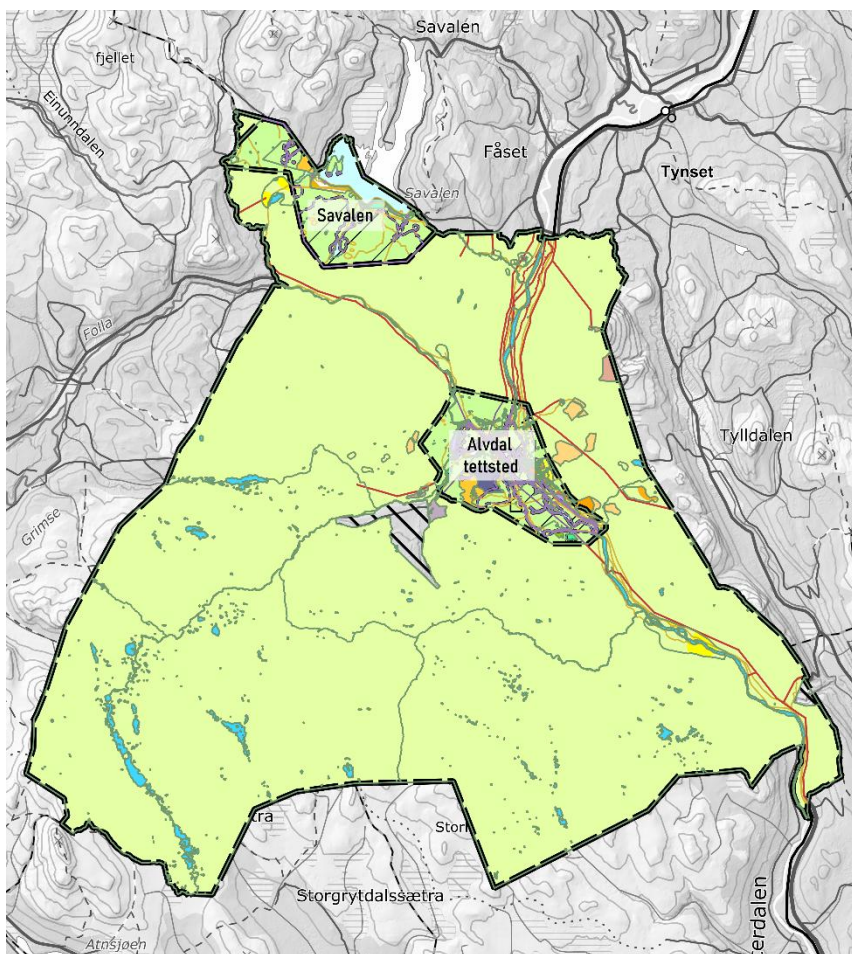
Den skal bidra til å sikre helhetlig og langsiktig forvaltning av arealene i kommunen.

Overordnet sett legges det opp til å beholde hovedprinsippet fra arealstrategien fra 2008 med vektlegging av vern vest for Glåma og utbygging øst for Glåma.

Det er samtidig et behov for å videreutvikle arealstrategien og løfte den til et mer overordnet og strategisk nivå, slik at den legger grunnlag for langsiktige prioriteringer og valg i arealdelen.

Drøfting og avklaring av overordnede, prinsipielle og strategiske rammer for hvordan utviklings- og verneinteressene skal balanseres mot hverandre vil stå sentralt i arbeidet. Utarbeidelse av areal- og naturregnskap for kommunen vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for arbeidet.

Arealstrategien vil gjelde både for revisjon av kommuneplanens arealdel og for kommende kommunedelplanrevisjoner, og legges til grunn ved vurdering av innspill til endring av arealbruk.

Arealstrategien i samfunnsdelen gjelder for hele Alvdal kommune. Kommuneplanens arealdel gjelder for hele kommunen med unntak av områdene Savalen og Alvdal tettsted, som har egne kommunedelplaner. I arbeidet med kommuneplanens arealdel skal arealet som omfatter kommunedelplan Alvdal tettsted inkluderes.

Arealdelen

Arealdelen er kommunens overordnede arealplan. Planen skal baseres på mål og strategier fra samfunnsdelen og på arealstrategien, og konkretisere hvordan den fysiske utviklingen av arealene i Alvdal skal bidra til å nå målene i samfunnsdelen.

Arealdelen skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og gi bestemmelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk. Planen bestemmer både bruk og vern av arealer.

Arealdelen skal være et oppdatert, effektivt og tydelig styringsverktøy for påfølgende reguleringsplaner og byggesaksbehandling. For å få til det må planarbeidet basere seg på et oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Planarbeidet vil innebære en systematisk gjennomgang av områder avsatt til utbygging i lys av nasjonale og regionale føringer, samt oppdatert kunnskap om naturmangfold og naturfarer (planvask).

Arealdelen skal omfatte hele kommunen med unntak av planområdet for kommunedelplan Savalen. Det vil si at planen omfatter tettstedet Alvdal, utmarks- og fritidsbebyggelsesområder i kommunen, samt grendene og områder for masseuttak.

Arealdelen skal bestå av kart, bestemmelser og planbeskrivelse.

4. Hvilke temaer skal vi jobbe med i planarbeidet?

Basert på utfordringsbildet som er beskrevet i planstrategien, er følgende tema og oppgaver prioritert for arbeidet med kommuneplanen:

Visjon og verdier

Oppstartsfasen vil inneholde en drøfting av visjon og verdier for Alvdal kommune de kommende 12 årene. I en tid med stadig større påvirkning utenfra og større hastighet på samfunnsendringene, er det essensielt å løfte blikket og se Alvdal både innenfra og utenfra. Hvem skal Alvdal være, og hvilke verdier skal vi styre etter?

Utfordringer og muligheter

I planarbeidet skal vi utforske hvilke potensial og muligheter som finnes for Alvdal, og komme fram til hvilke prioriteringer kommunen skal ha for den neste planperioden. Det skal gi en tydelig retning på hvor Alvdal skal gå og hvilke tiltak som må gjennomføres for å komme dit.

Planene skal omfatte både det lange tidsperspektivet, planperioden på 12 år og de kommende 4 årene. Ulike tidsperspektiver kan gjøre planarbeidet utfordrende og komplekst, men gir samtidig mulighet for å se sammenhenger i tiltak og arealbruk på kort og lang sikt.

En tverrsektoriell utfordring og mulighet for kommunen er omstillingen til lavutslippssamfunnet og forventningen til at

kommunen gjennom planlegging skal bidra til å nå klima- og miljømål. Kommunen må planlegge slik at arealbruk og løsninger bidrar til å redusere utslipp, opprettholder arealenes karbonopptak- og lagring, reduserer arealbeslag og transportbehov.

Samfunns- og stedsutvikling

Et levende og livskraftig tettsted krever en helhetlig tilnærming til utvikling av næringsliv, handel, service, offentlige tjenester og sosial infrastruktur, i tett samspill med boligutvikling og transportsystemer. I planarbeidet vil det være viktig å ta stilling til hva Alvdal skal være i framtida, og hvordan tettstedet skal møte endringer som påvirker innholdet og funksjonene i kommunesenteret.

Framtidas Alvdal må balansere behovene for boliger, næringsarealer, handel, tjenester, møteplasser og grønnstruktur. Å drøfte hvordan tettstedet skal utvikle seg videre på en måte som fremmer trivsel, tilhørighet og verdiskaping blir en avgjørende del av prosessen.

Næring og transport

Alvdals strategiske plassering langs riksvei 3 og kommunens naturressurser, gjør kommunen attraktiv for tungbilrelatert virksomhet, masseuttak og annen industri. Kjøre- og hviletidsbestemmelser for tunge kjøretøy gjør Alvdal til et naturlig stoppested for godstrafikken på vei. Det skaper muligheter for verdiskaping, og utfordringer for trafikkavviklingen gjennom tettstedet Alvdal. Skal Alvdal utvikle seg videre er det viktig å sikre tilgangen på attraktivt næringsareal som tilbyr kvalitetene som gjør

at etableringene blir varige og gode bidragsytere til Alvdal-samfunnet.

Natur

De store og til dels urørte naturområdene er viktige for Alvdals identitet og særpreg. Naturområdene gjør Alvdal attraktiv for friluftsliv og fritidsbebyggelse og for plante- og dyreliv. Nedbygging og menneskelig aktivitet er trusler for det biologiske mangfoldet og fører til at kommunen må gjøre prioriteringer i arealbruken.

Demografi, tjenestetilbud og boligutvikling

Som mange andre kommuner står også Alvdal foran en betydelig endring i demografien. Det gjør at kommunen må prioritere annerledes når det gjelder tjenestetilbud de kommende årene. Et aldersvennlig samfunn med tilstrekkelig tilbud av tjenester til alle aldersgrupper og et variert og tilgjengelig boligtilbud for ulike mennesker og livssituasjoner er viktige faktorer for framtiden. Å legge til rette for å øke antallet boliger for alle kjøpe- og aldersgrupper er viktig for at Alvdal skal være attraktiv som bo- og arbeidskommune.

Kultur, fritid og frivillighet

Kulturliv, lag og foreninger står sterkt og er viktig for folks livskvalitet og helse. Det bidrar til samhold og fellesskap, som er en styrke for Alvdalssamfunnet. Et godt samspill mellom innbyggerne, næringslivet, kommunen og frivilligheten blir stadig viktigere for et godt kultur-, service- og fritidstilbud.

Klima, energi og samfunnssikkerhet

Samfunnssikkerhet, energibehov og klimautfordringer er premissgivere for hvordan Alvdal skal møte framtiden. Det er et stadig større fokus i samfunnet på beredskap, risikohåndtering og sikkerhet mot naturfarer og klimarelaterte skader. Vi må forvente økt flomfare, mer ekstremnedbør og flere jord-, flom- og sørpeskred. Holdbare løsninger som gir trygge lokalsamfunn – både innenfor tjenester, infrastruktur og beredskap, er viktig. For Alvdal representerer nærheten til riksvei 3, fylkesvei 29 og jernbanen trygghet og samtidig sårbarhet for ulykker og klimarelaterte hendelser, som planarbeidene må hensynta. Å bidra til økt grønn energiproduksjon kan være et fortrinn dersom det ikke medfører tap av andre verdifulle kvaliteter.

Alternativer og utviklingsretninger

Det legges ikke opp til vurdering av nye, alternative utviklingsretninger. Hovedstrategien for arealbruk; sterk prioritering av vernehensyn i og i randområdene til Alvdal/Vestfjell og sterk prioritering av utbyggingshensyn i områdene Tron/Østkjølen, forutsettes videreført.

Det er likevel viktig at planarbeidet synliggjør og drøfter målkonfliktene i arbeidet med arealstrategien, slik at arealstrategien blir et godt verktøy for arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Arealreserve

Tabellen nedenfor viser Alvdal kommune sin arealreserve. Det vil si areal som i gjeldende arealplaner er avsatt til utbygging, men som ikke er ferdig utbygd.

Tabellen viser også hvor stor andel av arealreserven som er i konflikt med de overordnede hensynene aktsomhet for flom og skred, villreinens leveområde, beiteområde, kalvingsområde og/eller trekkveier, fulldyrka jord og myr.

Arealformål (byggeområder og samferdselsanlegg)	Arealreserve i daa	Prosentandel av arealreserven som er i konflikt med andre hensyn
Bolig	710	7,2 %
Fritidsbebyggelse	5356	45,3 %
Tjenesteyting	73	9,3 %
Handel	4	100 %
Næringsvirksomhet	136	33,8 %
Råstoffutvinning	829	82,9 %
Kombinerte formål	953	92,0 %
Idrettsanlegg	98	51,2 %
Samferdselsanlegg	113	47,7 %
Totalt	8272	50,9 %

Grunnlaget for tabellen er hentet fra [arealregnskap for Innlandet fylkeskommune](#).

Mål og prioriterte oppgaver for arbeidet med samfunnsdelen

- Revisjonen skal gi en tydeligere og lettere lesbar sammenheng mellom visjon, verdier, satsingsområder, mål, strategier og tiltak. Det skal legges vekt på lesbarhet, god utforming og klarspråk.
- Tydelig og oppdatert plan som gir retning for kommunens arbeid, med utgangspunkt i oppdatert kunnskap og analyser av framtidige behov
- Tydeliggjøring av langsiktige linjer og kortsiktige satsinger
- Åpen og involverende prosess
- Tydelige føringer for kommunal tjenesteproduksjon og administrative prioriteringer
- Tydelige føringer for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap
- Arealstrategien skal løftes til et overordnet og strategisk nivå, visualiseres med et strategikart og være tydeligere på prioritering og retning.
- Areal- og naturregnskap for hele kommunen med tall, tabeller og kart

Mål og prioriterte oppgaver for arbeidet med arealdelen

- Tydelig og oppdatert plan, med utgangspunkt i oppdatert kunnskap om naturmangfold og naturfarer og nye statlige planretningslinjer
- Gjennomgå eksisterende byggeområder og reguleringsplaner, samt avklare behov for nye

byggeområder, i lys av oppdatert kunnskap, for arealformålene:

- Næring, offentlig og privat tjenesteyting og forretning, samt kombinert bebyggelse og anlegg og sentrumsformål
- Offentlig infrastruktur
- Fritidsboliger og spredt fritidsbebyggelse
- Bolig og spredt boligbebyggelse
- Råstoffutvinning / masseuttak
- Energiproduksjon
- Gjennomgå og avklare behov for oppdaterte bestemmelser for LNF og eksisterende spredt fritidsbebyggelse i LNF.

Kriterier for endring av arealbruk

Alle forslag om endringer av arealbruk skal vurderes opp mot arealstrategien og nasjonale føringer for arealbruk. Det betyr at følgende tema er relevante ved vurdering av om områder skal endre arealformål:

- Jordvern: konfliktpotensial med dyrka og dyrkbar jord
- Infrastruktur: avstand til og kapasitet på veg, VA og energi
- Beliggenhet: følges arealstrategiens prinsipper og ABC-prinsippet, forholdet til arealforbruk, transportbehov og utslipp
- Behov: arealreserve til formålet og samfunnets behov
- Kulturarv og naturmangfold: konfliktpotensial med natur-, kulturarv- og vassdragsverdier
- Friluftsliv: konfliktpotensial med friluftslivsområder

- Naturressurser: konfliktpotensial med naturressurser
- Samfunnssikkerhet: aktsomhetsområder for naturfare, innsatstider for brann og redning

Alle innspill om endringer av arealbruk skal vurderes etter disse kriteriene før de eventuelt blir konsekvensutredet. Hensikten med en slik grov siling av innspillene er å skille ut de innspillene som åpenbart er i strid med kommunens arealstrategi og nasjonale og regionale føringer. Det gjør planarbeidet mer målrettet og vi unngår at utredningsarbeidet blir mer omfattende og kostnadskrevende enn nødvendig.

5. Behov for utredninger og analyser

Kunnskapsgrunnlag

Vi tar utgangspunkt i foreliggende kunnskap i offentlig tilgjengelige databaser, utredninger og kartdata.

Følgende utrednings- og analysebehov er avdekket i innledende fase av planarbeidet:

- Utarbeide areal- og naturregnskap
- Sammenstille og styrke kunnskapsgrunnlaget om befolkning, boligtilbud, næringsliv, arbeidsplasser, folkehelse og demografi mv.
- Styrke kunnskapsgrunnlaget på naturmangfold, naturfare og konsekvensene av klimaendringer
- Utrede, gjennomgå og avklare potensial for fortetting og transformasjon i eksisterende byggeområder og gråarealer
- Styrke kunnskapsgrunnlaget på grus-, pukk- og mineralressurser
- Sammenstille og styrke kunnskapsgrunnlaget på framtidig trafikk tall på rv. 3 og trafikkgenerering og transportbehov for nåværende og framtidig arealbruk i kommunen.
- Utrede behov for nytt næringsareal i planperioden, og utrede og avklare plassering av nytt næringsareal langs rv. 3
- Utrede og avklare muligheter for produksjon av grønn energi og plassering av energianlegg

- Vurdere avsatte områder til utbygging og gjeldende reguleringsplaner opp mot nytt/oppdatert kunnskapsgrunnlag og nye nasjonale og regionale føringer, og om planene bør beholdes eller oppheves (planvask).

Innhenting av ny kunnskap vil skje der planarbeidet avdekker at det er nødvendig, for eksempel der det forslås å endre arealbruken. Dersom planarbeidet avdekker ytterligere behov for utredninger og analyser vil det løses underveis i planarbeidet.

Selv om arealdelen ikke omfatter hele kommunen, skal utredningene omfatte hele kommunen der det er nødvendig for å få et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag.

Konsekvensutredning

Det er krav om konsekvensutredning for kommuneplanens arealdel når planen legger til rette for nye områder til utbygging eller vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder. For de delene av arealdelen hvor gjeldende arealbruk videreføres uten endringer, er det ikke krav om konsekvensutredning.

Konsekvensutredningen skal utarbeides i henhold til forskrift om konsekvensutredning, veileder om *konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven*, følge anerkjent metodikk og omfatte temaene som er nødvendig for å ta beslutning om arealbruk.

Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

Alvdal kommune har helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for hele kommunen, utarbeidet i 2024, som vil ligge til grunn for planarbeidet.

Det skal utføres en overordnet ROS-analyse i arealplanarbeidet. Analysen skal kartlegge faretyper, risiko og sårbarhet som kan være til stede og som har betydning for om arealer er egnet til utbygging. Det skal også utredes om planlagt utbygging medfører endringer for risiko og sårbarhet.

Analysen avgrenses til temaene som relevante i arealplansammenheng:

- Flom i vassdrag
- Flomveier og overvann
- Ras og skred
- Forurensning av drikkevannsforsyning
- Forhold ved utbyggingsformålet

Alvdal kommune